

Αθήνα, 14.10.2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς:

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Η μία μετά την άλλη εταιρίες, που είχαν αναγγείλει μεγάλα επενδυτικά σχέδια ενόψει απολιγνιτοποίησης, αποσύρουν το ενδιαφέρον τους

Πέντε χρόνια έχουν περάσει από την εξαγγελία της απολιγνιτοποίησης και παρά τα μεγάλα λόγια και τις υποσχέσεις η πραγματικότητα δυστυχώς διαψεύδει πλήρως το αφήγημα της κυβέρνησης. Βέβαια δεν μας προκαλεί καμία έκπληξη. Επανελημμένα είχαμε ασκήσει έντονη κριτική στη κυβέρνηση για την τρόπο που μεθοδεύει την απολιγνιτοποίηση, το πρώτο παράδειγμα της πράσινης μετάβασης στην Ελλάδα.

Το 2022 είχαμε καταθέσει ερώτηση με θέμα: «Άνθρακες ο θησαυρός των 16 εμβληματικών επενδύσεων της απολιγνιτοποίησης της κυβέρνησης της ΝΔ» και παρά τις αντίθετες διαβεβαιώσεις φαίνεται ότι η κατάσταση διαρκώς χειροτερεύει στις λιγνιτικές περιοχές. Οι 16 πολυδιαφημισμένες εμβληματικές επενδύσεις που είχαν ανακοινωθεί το 2020 στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), έγιναν 5 στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης και τελικά πλησιάζουμε το 2025 χωρίς να έχει γίνει απολύτως τίποτα. Θέσεις εργασίας χάνονται, οι νέοι εγκαταλείπουν την περιοχή και οι επενδυτές είτε απεντάσσονται από το πρόγραμμα είτε δεν δείχνουν πλέον επενδυτικό ενδιαφέρον.

Πρόσφατα ανακοινώθηκε ότι το επενδυτικό σχέδιο της Advent Technologies στην Κοζάνη απεντάχθηκε από το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής μετάβασης (ΣΔΑΜ). Το επενδυτικό αυτό σχέδιο αφορούσε «τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων κυψελών καυσίμου υδρογόνου και συστημάτων ηλεκτρολυτών», ύψους 64 εκατ. ευρώ και σε βάθος χρόνου (project Green HiPo) θα έφτανε τα 780 εκατ. ευρώ για την κατασκευή εργοστασίου παραγωγής υδρογόνου στην Κοζάνη. Οι προβλεπόμενες θέσεις εργασίας ανέρχονταν στις 650. Στις 21.8.2024 ανακοίνωναν ότι είναι ένα βήμα πριν τα θεμέλια η επένδυση – μαμούθ της ελληνικής εταιρείας Advent Technologies (σε συνεργασία με την γερμανική BASF). Μετά από πολλά δημοσιεύματα ότι προχωράει με γρήγορα βήματα η συγκεκριμένη επένδυση τελικά ο Διοικητής της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΥΔΑΜ) ανακοίνωσε ότι μετά από έλεγχο των απαιτούμενων στοιχείων δεν μπορούσε να ενταχθεί το συγκεκριμένο έργο.

Δεύτερες σκέψεις για την υλοποίηση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ στις λιγνιτικές περιοχές φέρονται να κάνουν μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις. Δημοσιεύματα αναφέρουν ότι η μία μετά την άλλη εταιρίες που είχαν αναγγείλει μεγάλα επενδυτικά σχέδια και με τη πρόβλεψη χιλιάδων θέσεων εργασίας αποσύρουν το ενδιαφέρον τους. Οι καθυστερήσεις στα ΕΠΣ για την χωροθέτηση των

επενδύσεων, η καθυστέρηση στην αποκατάσταση των εδαφών που ανήκαν στη ΔΕΗ αλλά και η μη εξασφάλιση της ασφάλειας δικαίου αφού υπάρχει έντονος προβληματισμός ως προς τη συνταγματικότητα των όποιων παρεμβάσεων στις περιοχές, η γραφειοκρατία, τα χαμηλά κίνητρα καθώς και αλλαγές επιχειρηματικών πλάνων είχαν ως αποτέλεσμα να αποθαρρύνουν τις επιχειρήσεις από την Δυτική Μακεδονία και οι μεγάλες επενδύσεις του ΣΔΑΜ να παραμένουν εξαγγελίες και να μην πραγματοποιούνται.

Η Sunlight είναι μια από τις εταιρίες που κάνουν δεύτερες σκέψεις, το επενδυτικό σχέδιο της οποίας είναι η κατασκευή εργοστασίου παραγωγής μπαταριών λιθίου – Gigafactory – ύψους 1,5 με 2 δισ. Ευρώ και προβλέπεται να δημιουργήσει 2.000 θέσεις εργασίας.

Αντίστοιχα η Wonderplant έχει καταθέσει επενδυτικό σχέδιο ύψους 200 εκατ. ευρώ για την εγκατάσταση 300 στρεμμάτων υδροπονίας και αυτό βρίσκεται σε εκκρεμότητα. Δεδομένου ότι η επένδυση αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη δικτύου φυσικού αερίου στην περιοχή που θα εγκατασταθεί για τη θέρμανση των μονάδων υδροπονίας, μας προκαλεί εντύπωση πώς θα μπορέσει να χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης το οποίο είναι σαφές ότι δεν χρηματοδοτεί έργα που σχετίζονται με το φυσικό αέριο.

Εύλογα δημιουργούνται ερωτηματικά και για τις άλλες πολυδιαφημισμένες επενδύσεις. Εξαγγέλθηκαν επενδύσεις χωρίς να έχει γίνει έλεγχος αν πληρούν τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας των κρατικών ενισχύσεων και του Κανονισμού για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Το ειδικό καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης στον Αναπτυξιακό νόμο, περιλαμβάνει κίνητρα ύψους 380 εκατ. ευρώ. Ακόμη και τα προγράμματα ενίσχυσης των επιχειρήσεων καθυστερούν να υλοποιηθούν, υπάρχει άνιση κατανομή των πόρων μεταξύ μεγάλων, ΜμΕ και μικρών επιχειρήσεων που προφανώς είναι εκτός των κατευθύνσεων του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης και σε καμία περίπτωση δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της επιχειρηματικότητας των λιγνιτικών περιοχών.

Τελικά το μόνο που έχει υλοποιηθεί αυτά τα 5 χρόνια είναι επιτροπές, φορείς, η ΕΥΔΑΜ, η Μετάβαση Α.Ε., θέσεις εργασίας δηλαδή στην Αθήνα με υψηλότατους μισθούς και bonus.

Ο Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Κάρστεν Ράσμουσεν προειδοποίησε ότι «όσα χρήματα δεν θα απορροφηθούν, αναγκαστικά θα επιστραφούν στα ταμεία της ΕΕ». Επιπλέον επισήμανε ότι ο στόχος πρέπει να είναι η βελτίωση της ζωής των ανθρώπων των λιγνιτικών περιοχών και όχι της Αθήνας. Τον Δεκέμβριο του 2023 είχε δηλώσει ότι «δεν φτάσαμε σε υλικά αποτελέσματα, δεν μπορούμε να μην δημιουργούμε θέσεις εργασίας και να λέμε ότι πάμε καλά». Τον Ιούνιο του 2023 ο ανωτέρω επικεφαλής είχε δηλώσει ότι Δυτική Μακεδονία θα πρέπει να απορροφά 616.000 ευρώ ημερησίως από τα κονδύλια του Ταμείου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης προκειμένου να απορροφήσει τα 566 εκ. ευρώ μέχρι το 2026. Δυστυχώς 10 μήνες μετά η κατάσταση παραμένει η ίδια. Η κυβέρνηση περηφανεύεται για την απολιγνιτοποίηση και η Δυτική Μακεδονία ερημώνει.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Πόσες θέσεις εργασίας έχουν δημιουργηθεί από την εξαγγελία της απολιγνιτοποίησης μέχρι σήμερα; Πόσες οφείλονται στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και στο ειδικό καθεστώς του αναπτυξιακού νόμου;
2. Από τις 16 εμβληματικές επενδύσεις του ΣΔΑΜ πόσες προχωράνε; Έχει ξεκινήσει η αδειοδοτική διαδικασία για κάποια από τις εμβληματικές επενδύσεις;

3. Μετά από τόσες ανακοινώσεις γιατί το επενδυτικό σχέδιο της Advent Technologies δεν μπορούσε να ενταχθεί; Είχαν ελεγχθεί οι απαιτούμενες προϋποθέσεις;
4. Ποια είναι η εξέλιξη των επενδυτικών σχεδίων της Sunlight και της Wonderplant;
5. Πότε σκοπεύετε να προχωρήσετε το θεσμικό πλαίσιο για το πράσινο υδρογόνο; Σε ποια ειδική κατηγορία περιβαλλοντικής αδειοδότησης εντάσσονται οι εγκαταστάσεις υδρογόνου και τα συνοδά έργα αυτών; Ποιες είναι οι χρήσεις γης περιοχών που μπορούν να υποδεχτούν αυτές τις εγκαταστάσεις και σύμφωνα με ποιους βαθμούς όχλησης καταγράφονται;
6. Από το 1.6 δις του ΠΔΑΜ και από τα 7,5 δις που είχε εξαγγείλει ο Πρωθυπουργός για την απολιγντιποίηση πόσα έχουν αξιοποιηθεί στη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη μέχρι σήμερα; Υπάρχει κίνδυνος μη απορρόφησης των κονδυλίων και επιστροφή τους στα ταμεία της ΕΕ;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Θεοπίστη (Πέτη) Πέρκα

Αναγνωστοπούλου (Σία) Αθανασία

Ηλιόπουλος (Νάσος) Αθανάσιος

Τζούφη Μερóπη

Φωτίου Θεανώ